

BYGGARBETSMILJÖSAMORDNARE

Skyldigheten att utse byggarbetsmiljösamordnare

Byggherren är enligt 3 kap 6 § arbetsmiljölagen skyldig att utse dels en lämplig byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering (**BAS-P**), dels en lämplig byggarbetsmiljösamordnare för utförande av arbetet (**BAS-U**).

Byggarbetsmiljösamordnare ska utses för alla bygnads- och anläggningsarbeten oavsett komplexitet och storlek.

Om arbetsmiljöansvaret däremot ska överlåtas till en självständig uppdragstagare behöver byggherren inte utse byggarbetsmiljösamordnare utan detta ansvar vilar på uppdragstagaren. Byggherren kan dock behöva utse en BAS-P för egen planering och projektering innan uppdragstagaren anlitas. Detsamma gäller om en totalentreprenör ska utses som BAS-P.

Vad händer om byggherren inte har utsett någon byggarbetsmiljösamordnare?

Om byggherren inte har utsett någon byggarbetsmiljösamordnare har han/hon kvar ansvaret för byggarbetsmiljösamordnarens uppgifter.

Vem kan utses till byggarbetsmiljösamordnare?

Byggarbetsmiljösamordnare ska vara en juridisk (ett företag) eller fysisk (en enskild person) person som förfogar över personer med utbildning, kompetens och erfarenhet för att kunna driva byggprojektets arbetsmiljöarbete.

Om en juridisk person utses som byggarbetsmiljösamordnare är det lämpligt att det finnas en namngiven fysisk person hos den juridiska personen.

En totalentreprenör kan utses som BAS-P. Vid en utförandeentreprenad bör uppdraget som BAS-P däremot kvarstå hos byggherren eller överlåtas av byggherren anlita fysisk eller juridisk person eftersom entreprenören endast i begränsad utsträckning deltar i planerings- och projekteringsarbetet.

Byggherren ska kunna visa att byggarbetsmiljösamordnare har rätt utbildning, kompetens och erfarenhet. Detta gäller även om byggherren utsett sig själv till byggarbetsmiljösamordnare.

I Arbetsmiljöverkets föreskrifter finns mer utförlig information om lämplig utbildning för en BAS-P.

Vilka formkrav gäller för att utse en byggarbetsmiljösamordnare?

Det finns inga formkrav för hur byggarbetsmiljösamordnaren ska utses. Det måste dock ske genom ett aktivt val från byggherren.

Byggherren måste kunna visa att parterna i varje fall har träffat en muntlig överenskommelse om utseendet av byggarbetsmiljösamordnare.

Lämpligen utses byggarbetsmiljösamordnare genom föreskrift i de administrativa föreskrifterna för projektet eller genom anteckning i byggmötesprotokoll.

I AMA-AF 12 finns följande relevanta koder och rubriker för utförandeentreprenader:

- AFC.1832 Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering (BAS-P)
- AFC.1833 Byggarbetsmiljösamordnare för utförande (BAS-U)

I AMA-AF 12 finns följande relevanta koder och rubriker för totalentreprenader:

- AFD.1832 Byggarbetsmiljösamordnare för planering och projektering (BAS-P)
- AFD.1833 Byggarbetsmiljösamordnare för utförande (BAS-U)

Vilket ansvar har BAS-P?

BAS-Ps ansvar i korthet:

- Samordna planeringen och projekteringen med avseende på arbetsmiljön under varje skede av planeringen och projekteringen, t.ex. sammanställa underlag från olika projektörer, såsom arkitekter, ingenjörer och övriga tekniska konsulter i syfte att få en säker arbetsmiljö.
- Delta i planeringen och i ledningen av projekteringen.
- Upprätta eller låta upprätta en arbetsmiljöplan innan byggarbetsplatsen etableras om sådan plan ska finnas.
- Utarbeta slutdokumentation som beskriver objektets konstruktion och utformning samt de byggprodukter som använts upprättas i den omfattning som är av betydelse för säkerhet och hälsa vid arbete med drift, underhåll, reparationer, ändring och rivning av objektet.

Vilket ansvar har BAS-U?

BAS-Us ansvar i korthet:

- Samordnar arbetena ur arbetsmiljösynpunkt.
- Anpassa eventuell arbetsmiljöplan till hur arbetena verkligen utförs.
- Genomföra eller låta genomföra de anpassningar av eventuell arbetsmiljöplan som behövs.
- Kontrollera att arbetena utförs på ett ur arbetsmiljösynpunkt korrekt sätt.
- Se till att arbetsmiljöplanen finns tillgänglig och följa upp att arbetsmiljöplanen följs.
- Skyddsronder.
- Tidsplanering.
- Gemensamma skyddsanordningar.
- Kontroller av besiktningspliktiga maskiner.
- Kontroller av att vissa yrkesgrupper har rätt kunskap och kompetens.
- Att det finns personalutrymmen med omklädningsrum, dusch och toaletter.

Byggherrens back-up-ansvar

Även om byggherren har utsett någon annan till byggarbetsmiljösamordnare har byggherren ansvar för de arbetsuppgifter som byggarbetsmiljösamordnare ska ansvara för enligt arbetsmiljölagen. Som byggherre bör du därför kontinuerligt följa upp att byggarbetsmiljösamordnaren utför de arbetsuppgifter som hen skall ansvara för. Byggherren har nämligen ett back-up ansvar som innebär att Arbetsmiljöverket kan rikta krav mot såväl Byggherren som byggarbetsmiljösamordnaren om brister konstateras i utförandet av byggarbetsmiljösamordnarens uppgifter. För att byggherren ska befrias från detta ansvar krävs att en självständig uppdragstagare genom ett skriftligt avtal har övertagit ansvaret i enlighet med 3 kap 7 c § arbetsmiljölagen.